

ĐẠI HỌC CẦN THƠ - KHOA NÔNG NGHIỆP

GIÁO TRÌNH GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN

Đường 3/2, Tp. Cần Thơ. Tel: 84 71 831005, Fax: 84 71 830814
Website: <http://www.ctu.edu.vn/knn> email: dminh@ctu.edu.vn, vtanh@ctu.edu.vn

---

BỆNH CHUYÊN KHOA

CHƯƠNG 22:

BỆNH HẠI CÂY MÍA

CHÖÔNG XXII

BỆNH HẠI CÂY MÍA

BỆNH KHÂM (Mosaic)

Trên lá bệnh, có những chấm nhỏ màu vàng nhạt. Cây tăng trưởng kém, có thể bị lùn. Bệnh rất nguy hiểm, có thể làm thiệt hại cả vườn mía.

Bệnh do nhiều dòng virus gây ra và được truyền bởi rầy bọ *Aphis maydis*itch.

Phòng trừ bệnh bằng cách: dùng hom giống không nhiễm bệnh; thông xuyên thủng vườn để phát hiện bệnh sớm, nhổ và tiêu hủy cây bệnh; tránh trồng mía gần các ruộng bọ có rầy bọ xuất hiện nhiều; khử trùng dụng cụ dùng để cắt hom mía, dùng giống kháng bệnh và phòng trừ rầy bọ.

BỆNH THÂN NGỒN NẤM CHỐI (Leaf scald)

Lá cây bệnh có sắc màu vàng, đôi khi có sắc màu tím. Ở ngọn thân có nhiều chồi mầm mọc ra thành cành rồi héo khô và lá ở ngọn sẽ chết dần. Trong thân có nhiều vết màu nâu tối.

Bệnh do vi khuẩn *Xanthomonas albilineans*.

Phòng trừ bệnh bằng cách: không để vườn mía bị ngập úng; ngâm hom mía vào nước nóng 50 °C trong 2-3 giờ hoặc 52 °C trong nửa giờ hoặc trong hơi nóng 54 °C trong 8 giờ trước khi đem ra trồng; dùng hơi nóng sẽ ít gây hại cho hom mía non hơn là dùng nước nóng (do dễ bị hồ chối mầm); dùng giống kháng bệnh.

BỆNH CHẤY LÁ (Leaf scorch)

Khi bệnh mới phát, lá có nhiều chấm nhỏ hay nâu nhỏ sau đó vết bệnh có hình thoi với viền nhỏ dài khoảng 1cm, quanh vết bệnh có quang màu vàng. Các vết này có thể phát triển dài hơn và liên kết nhau, làm cháy cả lá. Bệnh nặng, lá cháy hết cả.

con vai lại ngoin. Các ghi nhận trước đây cho thấy mía trồng ở Miền Trung thường bị nhiễm bệnh nặng hơn ở Miền nam VN.

Bệnh do nấm *Stagonospora sacchari*. Nên trồng giống kháng bệnh.

BỆNH NỐM VONG (Ring spot)

Bệnh thường xuất hiện vào cuối mùa mía, lây giã từ bệnh nặng hơn năm trước. Vết bệnh trên lá có dạng hình thoi hoặc tròn, màu nâu tối hoặc nâu nổi có quang vàng bao quanh. Về sau, vết bệnh có màu vàng xám hoặc vàng nhạt và dần biệt lập xuất hiện viền màu nâu nổi tối.

Bệnh do nấm *Leptosphaeria sacchari*. Nên trồng giống kháng bệnh.

BỆNH NỐM VÀNG (Yellow spot)

Trên lá có nốt màu vàng xuất hiện loang lổ này phớt và gần lá Nốt có kích thước thay đổi: 0,5-2 cm. Lây giã từ bệnh nặng hơn năm trước. Bệnh nặng làm lá rụng. Bệnh trầm trọng ở Việt Nam.

Bệnh do nấm *Cercospora Kepkei*.

Phòng bệnh bằng cách: thiếu nốt xài cây bệnh trước và sau vụ mùa; làm ruộng thoát nước, giữ vườn mía không bị ngập úng; nên dùng giống kháng bệnh.

BỆNH NỐM MẮT (Eye spot)

Trên lá vết bệnh có dạng con mắt: hình thoi (lên hơn vết bệnh Nốt vong), hai đầu của vết bệnh nhọn và thường kéo dài ra. Vết bệnh có màu nâu nổi rồi chuyển sang màu xám tro những viền viền nâu nổi hoặc nâu sẫm, quanh vết bệnh có quang màu vàng.

Bệnh do nấm *Helminthosporium sacchari*. Nên trồng giống kháng bệnh.

BỆNH MUỐI LÁI (BỆNH BÒ HỒNG, Sooty mold)

Mạt lái nấm có thể phát triển trên một lớp phấn nên một nhũ bột màu, lớp phấn này có thể bị rửa trôi ra khỏi bề mặt lá khi mưa hoặc tưới nước. Bệnh làm cây giảm quang hợp, lá khô dần dần, cây chậm lớn. Bệnh này cũng xuất hiện trên nhiều loại cây khác, như: Xoài, Ổi, Mãng cầu, Dứa, Chuối, Trai, Casphea Tiểu,...

Bệnh do nấm *Capnodium citri*. Nấm bệnh sinh trưởng nhờ vào chất mật nấm do rầy và kiến dính tiết ra.

Phòng trừ bệnh bằng cách: phòng trừ rầy và kiến dính bằng thuốc sát trùng, sau đó dùng thuốc trừ nấm, như: Bordeaux 0,8-1% hoặc các thuốc có gốc đồng (Cu) khác.

BỆNH MÍA DỪA (Pineapple disease)

Thân cây mía bệnh có mùi dứa. Trong thân có màu nâu và có lông tơ trắng ruột, nhộng nhỏ màu trắng đục truyền không rõ. Các lông mía nâu sẫm hoặc chuyển đen khi khô thì dễ bị nhiễm bệnh hơn. Hom mía bệnh thường hơi phình to, có màu vàng và không mọc chồi. Bệnh khá nặng ở Việt Nam.

Bệnh do nấm *Ceratocystis paradoxa*.

Phòng bệnh bằng cách ngâm hom giống với thuốc trừ nấm như: Ceresan, Granosan, ..., hoặc trong nước nóng nhờ nước sôi với bệnh thân ngoài nấm chồi; nên dùng hom có 3 mầm.

BỆNH THỐI NỔ (BỆNH MÍA RỔU, Red rot)

Giữa sống lá có vết nâu tối, vết phát triển thành sợi dài. Bệnh ít gây thiệt hại nếu chỉ xuất hiện ở giai đoạn ngoài trời trồng hộp có nhiều giai đoạn bệnh bị gây. Bệnh gây thiệt hại trầm trọng khi tấn công vào thân cây, làm thối thân. Trong thân cây bệnh có vết nâu tím hoặc nâu sẫm rồi chuyển sang nâu, thân lên men có mùi rổu. Bệnh nặng, các mắt, nốt cứng có màu nâu thân bị khô nên vụn nhão. Lá ở phần trên thân bị "mía rổu" thường rụng. Bệnh làm cây suy yếu, mất nhiều chất dinh dưỡng.

Bệnh do nấm *Colletotrichum falcatum*.

Phòng bệnh bằng cách: dùng giống kháng bệnh; nốt gốc mía bệnh sau vụ mùa; tránh trồng mía nơi đất ít thoát nước; trồng hom giống kháng bệnh; khi nước dùng củ cắt hom.

BỆNH THỐI RỄ (Root rot)

Bệnh thông tin công cấy con, làm lại veng, hệ rễ và hai mep lại cuốn vào. Vón mía có nhiều lỗ trống do cây bị thối chết lùn tổng lùn. Rễ kém phát triển và thối.

Bệnh do nấm *Pythium* sp.

Phòng bệnh bằng cách: cấy sâu, thoát nước và trồng giống kháng bệnh.

